

GÜNEŞ

21 Kasım 1987

ECZACILIK MESLEĞİNE DAİR!..

"İlaç", Türkiye'nin en önemli sorunları arasındadır. İlacın yeterince kullanılmaması gibi, gereksiz yere ve yanlış yere kullanımı da ülkemizde ciddi bir problemdir. İlacın ehliyetsiz kişilerce ve rastgele satışı bu nedenle sınırlanmış; halkın sağlığı gözetilmiştir.

Bu önemli ve hassas konuda, olumsuz gelişmeler var.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, geçen yıl başlattığı çok doğru ve gerekli bir uygulamayı ansızın durdurdu. Eczacılığı mesleğin dışına çıkaran oluşumlara bir bakıma ve dolaylı şekilde yeşil ışık yakmış oldu. Öte yandan, ilacı bir sağlık aracından çok, ticaret metaı gibi gören anlayışlar, piyasadaki ilaçlardan önemli bölümünü eczanelerin yanısıra süpermarketlerde, parfümerilerde sattırabilmek için çaba sarfediyor.

Bu gelişmeleri dikkatle değerlendirmek, yanlışlardan sakınmak gerekir.

Eczane açmak ve ilaç satmak, eczacılara tanınmış bir ayrıcalıktır. Böyle olması doğrudur ve haklı nedenlere dayalıdır: Eczacılık mesleğiyle ilgisiz kişilerce eczane açılması ve ilaç satılması, insan sağlığına tehlikerdir. Bu bakımdan, eczacı olmayan kişilerin "gizlice anlaşlıkları bir eczacıyı sahip veya mesul müdür gibi göstermek suretiyle muvazaalı eczane açmaları" yasaklanmıştır.

Özellikle son yıllarda bu tür "muvazaa" girişimleri artmış, Sağlık Bakanlığı, yerinde bir kararla, yeni açılacak eczaneler için "mesleğe ve yasaya uygunluk belgesinin" eczacı odalarınca verilmesini 1986'da öngörmüştür. Böylece, meslek kendi iç denetimini gerçekleştirmiş ve muvazaa büyük

İsmail CEM

Olayların İzi

ölçüde önlenebilmiştir. Ne var ki aynı Sağlık Bakanlığı'nın, sözkonusu denetim yetkisinin eczacı odalarınca kullanımına ilişkin bazı şikayetleri gerekçe gösterip bu uygulamadan geri dönmesi, eczacılık çevrelerinde kaygıyla karşılanmıştır. "Muvazaa" olayının şimdi meslek kuruluşunca değil, geçmişteki yetersiz uygulama döneminde olduğu gibi sadece Bakanlıkça izlenmesi, sorumsuz ve yetkisiz eczanelerin çoğalma sürecini yeniden başlatabilecektir. Özetle, halkın sağlığını gözetken bir denetim mekanizması böylece kalkmakta, meslek sahiplerinin yerine, tümüyle bürokrasiye bu yetki verilmektedir. Sözkonusu yetkinin bürokrasi elinde yeterince kullanılmadığının bilinmesine rağmen...

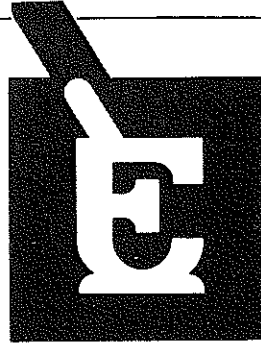
Bu yeni, daha doğrusu "eski" uygulamaya dönüş yapılırken, eczanelere tanınmış "ilaç satma yetkisinin" şimdi geniş bir satıcı çevresine yayılması yolunda öneriler dikkati çekmektedir. Bu öneriler çerçevesinde, "Reçetesiz Alınabilir İlaçlar" başlığıyla kapsamlı bir kategori meydana getirilmektedir. İlaç sanayicilerinden kaynaklanan bu çalışmalarda, bazı ilaç türlerinin reçetesiz satılması istenmektedir. Avrupa'da bu türlerin süpermarketlerde, parfümerilerde satılabildiği belirtilerek, "Türkiye'deki şartlar dikkate alınarak pazarlama yollarının belirlenmesi" öngörülmektedir. Eczanelerin dışında da satılabilmesi istenen bu "Reçetesiz Alınabilir İlaçlar", şu türleri kapsamaktadır: "Merkezi sinir sistemine" ilişkin ilaçlar; "Solunum", "Sindirim" sistemleriyle ilgili olanlar; "Diatetikler" (Vitabin, vb.); "Deri", "ağız hastalıkları", "lokal romatizma" ilaçları ve sıhhi malzemeler.

Dikkat edilirse, eczane açmayı eczacıların yetki alanından çıkarmaya dönük oluşumlarla, ilaçların halka pazarlanmasını yaygınlaştıran, bu arada, reklam sınırlamasını da hafifleten öneriler, birlikte gelişmektedir. Bu gelişimin hedefinde, ilacın gerekli-gereksiz ama çok daha fazla tüketildiği, ilacın gene gerekli-gereksiz ama çok daha fazla satıldığı bir Türkiye görünmektedir.

Bu gelişme yanlıştır, halkın sağlığına yararlı değildir, vatandaşın ekonomisine yararlı değildir. Adeta zorla ve suni şekilde

yaratılan sağlık piyasasına sürüklenmiş, insanların "ilaç hastası" yapılmış birçok toplum şimdi bundan dönüşün yollarını ararken, insanların gereksiz ilaç tüketiminden uğradığı zararlar bütün dünyada tartışılırken, Türkiye'yi yanlış alışkanlıklara yöneltmek yazıktır.

Daha çok ilacın satılması uğruna, sonuçta hastalıklı bir topluma dönüşmekten ve başkalarının yanlışlarını tekrarlamaktan kendimizi sakınmak, sağlığımıza yapılacak en büyük hizmettir.

EGAŞ

- **Sağlık Emekçisinin Üretim Desteği**
- **Emekte, Bilgide, Çağdaş üretimde**
- **Eczane Üretiminde Eczacının Güçbirliği**
- **Üretici Eczacının Güçlü Desteği**
- **Eczane Üretiminin İlk Adımı**